

Grachtenfestival

11-20 augustus 2023

GRACHTEN
FESTIVAL
Het Parool

Nikola Meeuwssen won de GrachtenfestivalPrij's vorig jaar. Deze zomer is hij tijdens het festival artist in residence. 'Solorecitals, soms een soloconcert en veel kamermuziek, dat is de pianistencarrière die ik graag wil hebben.'

tekst Frederike Berntsen, foto Ruud Janssen

Artist in residence van 2023 Nikola Meeuwssen. 'Ik voel geen enkele druk om me aan te passen.'

'Hoe ik dit tot een goed einde ga brengen, weet ik nog niet'

Deze Gios, die kleur blauw, geweldig toch?" Pianist Nikola Meeuwssen (21) wijst in zijn favoriete Haagse café op de racefiets die daar aan de muur hangt. Het concept van de plek: je kunt er niet alleen je fiets laten repareren, maar ook met een espresso erbij achter je laptop zitten werken. "Op bepaalde dagen kun je hier verzamelen, en fiets je mee met korte of langere tochten. Ik heb veel tijdelijke hobby's gehad, maar racefietsen is een blijvertje."

Meeuwssen is net terug uit Schotland, waar hij heeft gespeeld. Liefst spreekt hij af in zijn geboortestad Den Haag; hij verblijft bij zijn ouders, als hij er is. Meeuwssen verdeelt zijn tijd tussen Den Haag en het opleidingsinstituut van de Muziekkapel Koningin Elisabeth, iets buiten Brussel. Om de zoveel weken is hij in Imola, Italië, om les te krijgen van de beroemde pianist Enrico Pace. Dat Meeuwssen Hage-nees is, is aan zijn ABN niet te horen. "Nou, als ik veel Haags om me heen hoor, doe ik makkelijk mee, maar het lukt me niet op commando."

Twee liefdes

Vorig jaar won Meeuwssen de GrachtenfestivalPrij's. Dat betekent dat hij deze zomer artist in residence is bij het evenement. Hij stelde programma's samen met de muziek waar hij van houdt en kon de musici uitnodigen met wie hij graag het podium deelt. Beethovens *Vijfde pianoconcert* klinkt in de openlucht op het NDSM-eiland, Takemitsu in de passage onder het Rijksmuseum en Bach en Bartók in Felix Meritis.

Tot voor kort overwoog Meeuwssen om profwielrenner te worden, of in ieder geval twee liefdes intens te beleven: fietsen en pianospelen. Vijf uur per dag het een, vijf uur per dag het ander. Alleen, daarmee kun je de Tour de France niet winnen. "Als mijn leven verloopt zoals nu ben ik zielsgelukkig. Gewoon af en toe een rondje, en verder mijn

volle aandacht bij de muziek." Meeuwssen pakt zijn iPhone erbij; op een foto staat zijn zwarte Bianchi tegen een hekje op de boulevard in Katwijk. "Mijn guilty pleasure." "Solorecitals, soms een soloconcert en veel kamermuziek, dat is de pianistencarrière die ik graag wil hebben. Door met anderen te spelen leer ik enorm veel, anderen geven je telkens nieuwe inzichten. Het leuke aan de muziek is dat je niet zoals een topsporter piekt op je dertigste, en dat was het dan. Je kunt door als musicus, je top bereik je vaak op latere leeftijd. Hopelijk heb ik nog jaren, ik wil me ook niet haasten met wat ik allemaal wil spelen."

Onbekende combinatie

"Sinds mijn achtste zit ik achter de piano. Ik heb het altijd heel leuk gevonden om te doen, ook improviseren. Ik was wel een normaal jongetje, hoor, met vriendjes en buitenspelen. Hoewel, ik was een tijd geobsedeerd door fossielen. Dan ging ik op excursie naar Maastricht en met een beetje de groeven in. Of ik ging haaiëntanden zoeken in de buurt van Antwerpen. Niet-levende dieren, niet-levende componisten: als je hier iets achter zoekt, kom je misschien bij mijn kern. Hedendaags vind ik ook tof, maar daar ben ik tot nu toe minder aan toegekomen."

Komend seizoen zet Meeuwssen zijn tanden in de *Hammerklaviersonate* van Beethoven en de laatste pianosonate van Schubert, beide binnen één concert in de Kleine Zaal aan de Van Baerlestraat. Hij bedacht het programma zelf. Wie doet dit, op zijn leeftijd? "De combinatie ken ik niet, eerlijk gezegd. En de vraag is of eerst het ongemak van Beethoven moet klinken en dan pas de wandeling met Schubert, of andersom. Ik ben ervan overtuigd dat ik het beste nu dit soort meesterwerken kan instuderen. Nu leer en onthoud ik makkelijk, zo'n werk kan in het spiergeheugen komen. Hoe ik dit tot een goed einde ga brengen,

gen, weet ik nog niet. Ieder concert is een experiment."

"Sowieso, hoe houd ik een spanningsboog vast? Sokolov met Chopin een aantal jaren geleden in Amsterdam: het langzame deel, de hele zaal doodstil, magische spanning van begin tot eind. Als je geluk hebt, lukt je dat heel even, een paar seconden. De echte groten kunnen dat heel lang. Dat vind ik het interessante aan concerten, en dat zou ik willen bereiken. Je moet zo boven de materie staan. Dit is ook iets mysterieus, je kunt het niet echt voorbereiden."

Een eigen hand

Een opname van Rachmaninovs *Derde pianoconcert* door Vladimir Horowitz deed Meeuwssen besluiten: ik word pianist. Zijn vader, docent muziekgeschiedenis aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, verzamelt 78-toerenplaten. Cortot, Michelangeli en Cziffra behoorden tot de eerste pianisten die de jonge Nikola hoorde. De liefde voor de vooroorlogse generatie is bij hem alomtegenwoordig. "Horowitz speelt vrij, je hoort dat hij alles van een stuk weet, de dingen kloppen, zo meesterlijk. De musici van toen hadden overduidelijk een eigen handtekening, ze hadden veel minder vergelijkingsmateriaal dan wij nu. Die authenticiteit zou ik willen bereiken. Misschien is het recept wel: gewoon bij jezelf blijven."

Dat lijkt in het geval van Meeuwssen een vanzelfsprekendheid. Zwarte broek, zwarte coltrui en geen concertformules omdat ze 'in' zijn, maar kleding die lekker zit en muziek die hij mooi vindt. "Als ik muziek maken niet kan doen zoals ik wil, zou ik stoppen en op een andere manier mijn geld gaan verdienen. Met kunstgeschiedenis of filosofie zou ik me ook prima kunnen vermaken. Ik voel geen

'Die authenticiteit van oudere musici als Horowitz wil ik ook bereiken'

enkele druk om me aan te passen. De enige reden waarom ik een Beethoven-Schubertrecital ga spelen, is omdat ik het supervet vind. Het podium vind ik niet eng. Meestal ben ik ontspannen. Sinds het Grachtenfestival vorig jaar heb ik echt zin om te spelen, het podium op te stappen."

Banaan en pure chocolade

"Muziek maken geeft voor mij waarde aan het leven. Ik vind het te groot om te zeggen dat ik iets bijdraag aan de wereld. Het is wel heel mooi om te merken hoe geroerd luisteraars soms kunnen zijn door iets wat je net hebt gespeeld. Ik kan zelf ook weken nagenieten van iets moois wat ik heb gehoord. Ik vind het fijn om dingen te delen. Als ik een gave opname heb gehoord wil ik die altijd direct aan anderen laten horen. Als ik studeer geniet ik ook van de muziek. Het is als een boek lezen: je kunt het zelf lezen, maar je kunt het ook voorlezen."

"Enrico Pace is mijn held, een rolmodel. Een sensitief en overtuigend pianist. Hij motiveert wat hij denkt, maar legt een ander niets op. Pace is een bescheiden mens en neemt zichzelf niet al te serieus. In een wereldcarrière is het makkelijk om een groot ego te ontwikkelen. Musicus is natuurlijk een gek beroep. Je krijgt of veel kritiek of loud applaus. Als je succes hebt moet je niet te blij zijn, en als je kritiek krijgt moet je je er niet te veel van aantrekken. Dat leer ik van mijn docenten. Ik volg Pace in veel, ook de pure chocola en de banaan vlak voor een optreden heb ik van hem overgenomen: 99 procent puur, liefst van Lindt, geeft een enorme boost."

Openingsconcert: Nikola Meeuwssen + NJO & Special Guests

11 augustus – 18.30u – NDSM Y-Helling – Gratis toegankelijk
Nikola Meeuwssen in Residence: Mozart & Beethoven
 12 augustus – 20.00u – Passage Rijksmuseum
Nikola Meeuwssen in Residence: Shostakovich
 15 augustus – 19.00u – Concertgebouw (kleine zaal)
Nikola Meeuwssen in Residence: van Bach tot Bartók
 17 augustus – 21.00u – Felix Meritis
Nikola Meeuwssen in Residence & All Stars
 20 augustus – 17.00u – Westerpark – gratis toegankelijk

Dit zijn de genomineerden voor de GrachtenfestivalPrij's

Drie grote talenten zijn genomineerd voor de GrachtenfestivalPrij's. Wie mag de volgende editie een programma samenstellen?

tekst Jan Pieter Ekker, foto's Mariet Dingemans

Sopraan Sabra El Bahri-Khatri (1996) is niet alleen actief in de klassieke muziek, maar ook in jazz en in muziektheater. Ze begon als klassiek gitarist, maar heroriënteerde zich na tien jaar op de zangpraktijk. El Bahri-Khatri behaalde haar master aan het conservatorium van Tilburg en zingt sinds haar studietijd in diverse solo- en kamermuziekconcerten en ook als solist in diverse operaproducties van de Nationale Opera, Opera Spanga en World Opera Lab.

Meesterlijk! Sabra El Bahri-Khatri
 14 augustus – 21.00u – Anantara Grand Hotel Krasnapolsky Amsterdam

Violist Emma Roijackers (1995) is actief als kamermusicus, solist en concertmeester en geeft optredens op alle vooraanstaande concertlocaties in Nederland. Ze studeerde aan het Conservatorium van Amsterdam en het Mozarteum in Salzburg. Roijackers was tweedeprijswinnaar van het fameuze Oscar Back Nederlands Vioolconcours en prijswinnaar bij concoursen in Italië en België. Ze soleerde de laatste seizoenen met diverse orkesten in concerten van Brahms, Bach, Bruch en Hartmann.

Meesterlijk! Emma Roijackers
 15 augustus – 21.00u – Anantara Grand Hotel Krasnapolsky Amsterdam

Harpist Joost Willemze (1996) was prijswinnaar bij diverse nationale en internationale concoursen, zoals het Internationaal Harpconcours in Wales, de Gershwin Competition in New York en de Korea International Harp Competition. Hij studeerde aan het Conservatorium van Amsterdam, soleerde met onder andere het Jeugd-Orkest Nederland en het Nederlands Kamerorkest, en gaf concerten in onder meer Italië, Spanje en Brazilië.

Meesterlijk! Joost Willemze
 16 augustus – 21.00u – Anantara Grand Hotel Krasnapolsky Amsterdam

Avond van de GrachtenfestivalPrij's: vrijdag 18 aug, 21.00 uur, Felix Meritis

Alle festivallocaties

CENTRUM
 Ambtswoning
 Amnesty-huis
 Anantara Grand Hotel Krasnapolsky Amsterdam
 Artis – Grote Museum
 De Duif
 De Waalse Kerk
 Doopsgezinde Singelkerk
 Felix Meritis
 Frederiksplein
 Goethe-Instituut
 Grachtenfestival Grachtenpand
 Grachtenmuseum
 Hermitage Amsterdam
 Het Scheepvaartmuseum
 Het Staetshuys
 Hotel Sofitel Legend The Grand

Koninklijke Wachtkamer
 Luther Museum
 Museumwerf 't Kromhout
 Naco-huisje
 Nemo Science Museum
 OBA Oosterdock
 Oosterkerk

Portugese Synagoge
 Posthoornkerk
 Stadsdorp Noord Jordaan
 StadsSalon
 Uilenburgersjoel
 Vrije Academie | Huis Vasari
 Wertheimpark
 Westerkerk
 Zuiderkerk

NOORD
 A Lab
 Ananasplein
 Beeldenbos
 Broedplaats: De Ceuvell
 Buiksloterkerk
 DOOR Open Space
 Eye Filmmuseum
 Kerk van Ransdorp
 Kringloopwinkel de Lokatie
 SkyNRG (voormalig meterhuis)

Tuinpark Wijkergouw

OOST
 Camping Zeeburg
 Consulaat van Estland
 Dappermarkt
 Muziekgebouw
 OBA Javaplein
 SkyNRG (voormalig meterhuis)

WEST
 De Lutherhof
 Erasmuspark
 MAQAM
 Silodam
 Vondelkerk
 Westerpark

ZUID
 Botanische Tuin Zuidas
 De Thomas
 Dora Tanamaplein
 George Gershwinplein
 Het Concertgebouw
 Hilton Amsterdam
 OBA CC Amstel
 Passage Rijksmuseum
 RCO House
 Stadionplein
 Thérèse Schwartzplein
 Tower Ten
 Vondelpark Openluchttheater

ZUIDOOST
 Gouden Leeuw
 Jazzcafé NoLIMIT
 Kazerne Reigersbos
 Kinderboerderij 't Brinkje

NIEUW-WEST
 Huis van de Wijk de Aker
 Rembrandtpark
 Ruigoord Kerk
 Tuinpark De Bretten

EN VERDER
 Forteiland Pampus (opstap IJburg)
 Museum van de Geest, Haarlem
 Nationaal Park Nieuw Land, Lelystad

Hoofdsubsidiënt

Subsidiënten

AEK amsterdams
fonds voor de
kunst

AMBASSADEURS
GRACHTENFESTIVAL

Ars Donandi
W.J.O. de Vries
fonds

BerchHeemstede

**BLOCK
BUSTER
FONDS**

BROOKFOUNDATION

buma | cultuur

dioraphte

ELJA
Foundation

FONDS 1000

FONDS 21

FONDS
PODIUM
KUNSTEN
PERFORMING
ARTS FUND NL

**Gemeente
Amsterdam**

**GRAVIN VAN BYLANDT
STICHTING**

**HET
BUNSCHOTEN
FONDS**

Keep an Eye Foundation
oog voor jong creatief talent

**Nachenius Tjeenk
Stichting**

het Prins Bernhard
Cultuurfonds

performers
Sena

SEC
Stichting Educatie en Cultuur
The Cat That Walked by Himself

van Bijleveltstichting

**VandenEnde
FOUNDATION**

VSBFonds,
iedereen doet mee

ZABAWAS

+ enkele fondsen die niet genoemd willen worden

Sponsors

ARCADIS

DeNederlandscheBank
EUROSYSTEEM

gemeente
Lelystad

KORN FERRY

LoosePlan

ALD
Automotive

LOYENS & LOEFF
Law & Tax

SKYNRG

THE ED
AMSTERDAM

THE
OLYMPIC
AMSTERDAM

**VAN LANSCHOT
KEMPEN**

VRIENDENLOTERIJ
- SINDS 1989 -

Mediapartners

Samenwerkingspartners

24classics

amarte
fonds

**CELLO
BIENNALE
AMSTERDAM**

Conservatorium van Amsterdam
Amsterdams Hogeschool voor de Kunsten

eye

**amsterdam &
partners**

Gaudeamus
Presents young music pioneers

**hello
zuidas.**

STICHTING
NATIONAAL
MUZIEKINSTRUMENTEN
FONDS NL

**NEDERLANDS
VIOLCONCOURS**

concertzender

**no
vem
ber
music
FESTIVAL**

GORKAAN

PAMPUS FORT
EILAND

**PRINSES CHRISTINA
CONCOURS**

Het Parool

npo
klassiek

PERFORMING
OPERA
SUMMER SCHOOL FOR
SINGERS

**SUPER
SONIC
JAZZ**

The New^W
Jazz Club

**TOL
HUIS
TUIN**

**VIER HET
LEVEN**
neemt ouderen mee uit!

ntr:

Partners

A

Amerpodia

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

ANANTARA
GRAND HOTEL
KRASNAPOLSKY
AMSTERDAM

Artifex

**ARTIS
GROOTE
MUSEUM**

CONCERTGEBOUWORKEST

CROSSMARX

De Waalse Kerk

**Doopsgezind
Amsterdam**

EVERT SNEL
PIANO • VLEGGELS BY

Fanalists

**GOETHE
INSTITUT**

GRACHTENMUSEUM

HERMITAGE

het scheepvaart
national maritime
museum

Hilton
AMSTERDAM

Likeminds

LINDEN-IT
Simply the best IT Professionals

**luther
museum
amsterdam**

MAQAM

**MUSEUM
VAN DE
GEEST**

Muziekgebouw

**NE SCIENCE
MUSEUM**

ob

**Portugese
Synagoge**

**RED
DATA**

ROKIN 75

**SKATE
CAFE**

**STADS
HERSTEL**
AMSTERDAM

**STICH
TING
NDSM
WERF**

... syntax
communicatie

THE GRAND
AMSTERDAM
Depuis 1878

Uilenburger sjoel

**URBAN
ARROW**

**VONDELPARK
OPENLUCHT
THEATER**

VrijeAcademie

WESTERKERK
AMSTERDAM

**WIJ
ZIJN
VROEG**

Zuiderkerk